

Μια ιστορία από τη Σμύρνη

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Αυτό που θυμάμαι χαρακτηριστικά από τον παππού μου είναι το χαμόγελό του. Σαν χτες μου φαίνεται που καθόταν και μας έβλεπε να παίζουμε, καθισμένος στην κόκκινη πολυθρόνα του σαλονιού, και έστριβε χαρούμενος το παχύ λευκό του μουστάκι. Και αν έλεγε ο μπαμπάς κανένα αστείο; Ο παππούς ξεσπούσε σε ένα πολύ δυνατό γέλιο, ένα γέλιο μικρού παιδιού, ένα γέλιο που το άκουγε όλη η γειτονιά. Κι εμείς χαιρόμασταν πολύ που τον ακούγαμε να γελάει έτσι και ξεχνούσαμε ότι είναι 80 χρονών και κρατάει μπαστούνι και τον προσκαλούσαμε να παίξει μαζί μας. Κι αυτός πολλές φορές ερχόταν και παίζαμε με τα αυτοκινητάκια μας ή με τα επιτραπέζιά μας. Άλλες φορές που ένιωθε κουρασμένος μας έλεγε: *«Θα παίξουμε αργότερα. Έχετε όρεξη να ακούσετε μια όμορφη ιστορία από τη Σμύρνη;»* Και εμείς, σαν φρόνιμα εγγόνια που ήμασταν, καθόμασταν ήσυχα – ήσυχα στον καναπέ και τον ακούγαμε με μεγάλη προσοχή να μας αφηγείται με τις ώρες τις

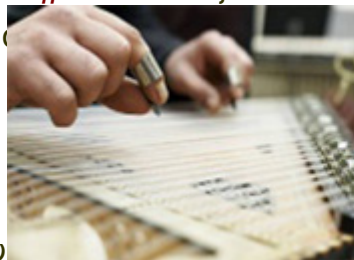
«Η Σμύρνη, παιδιά μου», μας έλεγε

δακρυσμένος, «δεν μπορείτε να φανταστείτε τι όμορφη πόλη. Έξι χρονών ήμουνα και όμως τη θυμάμαι πεντακάθαρα. Θυμάμαι τους δρόμους, τις πλατείες, τις άμαξες με τα άλογα. Είχε πολλά θέατρα, και μαγαζιά. Είχε μέχρι και κινηματογράφο η Σμύρνη. Ήταν ένα κέντρο πολιτισμού. Και όπου και αν γυρνούσες να κοιτάξεις... μουσική! Παντού μουσική! Οι άνθρωποι έφτιαχναν χορωδίες και τραγουδ

μουσική

και οι οργανοπαίχτες έδιναν ζωή στην πόλη. Ένας από αυτούς και ο πατέρας μου με το **κανονάκι** του, ή **ψαλτήριον** όπως το έλεγαν επί Βυζαντίου. Δεν το αποχωριζόταν ποτέ αυτό το

ακουμπάει στα γόνατά του

όργανο, όργανο με τραπέζιο σχήμα, να φοράει τις πένες στα δάχτυλά του, κάτι πένες που έμοιαζαν σαν ψεύτικα νύχια, και να τσιμπάει τις 80 χορδές με πάθος. Κάθε χορδή έχ

κουνούσε κάθε φορά που άλλαζε τραγούδι. Οι μελωδίες του ακόμα μου έρχονται στο μυαλό. Πώς θα μπορούσα να τις ξεχάσω άλλωστε...

%kanonaki_1_%

Μια μέρα όμως, αρχές Οκτώβρη ήταν, όλα άλλαξαν. Εγώ έβλεπα τους μεγάλους ανήσυχους αλλά δεν καταλάβαινα, ήμουν πολύ μικρός. Εκείνη τη μέρα λοιπόν, ο πατέρας μου άνοιξε απ' το σπίτι και είπε σε μένα και στη μάνα μου: «Αρπάξτε γρήγορα τα πράγματά σας και βάλτε τα στο λιμάνι!». Πήραμε

έβλεπα εκατοντάδες μαύρους καπνούς να ξεπετάγονται από διάφορες γωνιές της πόλης. Ανατρίχιασα. Φτάνοντας στο λιμάνι, ο κόσμος πολύς. Προσπαθήσαμε να χωθούμε μες στο πλήθος, για να φτάσουμε στο καράβι. Μετά από πολύ σπρώξιμο και αρκετές ώρες καταφέραμε να επιβιβαστούμε στο πλοίο. Τότε ήταν που το παρατήρησα. Ρώτησα τον πατέρα μου: «Ξεχάσαμε το κανονάκι. Πότε θα γυρίσουμε να το πάρουμε;» «Δεν ξέρω παιδί μου» μου απάντησε. «Μακάρι να 'ξερα». Ήταν η πρώτη και τελευταία φορά που είδα τον πατέρα μου να βουρκώνει.

Φτάνοντας στη Μυτιλήνη και μετά στη Θεσσαλονίκη ήμασταν πια πρόσφυγες. Δεν ήταν εύκολο στην αρχή για τους ντόπιους να μας δεχτούν εμάς, τους «ξένους». Αλλά το αίσθημα της φιλοξενίας και της συμπόνιας είναι βαθύ στον Έλληνα, και θέλω να πιστεύω στον κάθε άνθρωπο. Έτσι μετά από λίγο καιρό και με τη βοήθεια κάποιων καλών ανθρ

ένα σπιτικό και με από λίγα χρόνια το

αγοράσαμε κιόλας. Ο πατέρας μου δεν ξανάπαιξε ποτέ κανονάκι. Φαντάζομαι ότι ήθελε να αφήσει αυτό το κομμάτι του, του οργανοπαίχτη, πίσω στη Σμύρνη. Ποτέ όμως δεν σταμάτησε να ακούει τα μικρασιάτικα τραγούδια και τις σμυρνέικες μελωδίες. Αυτές έμειναν για πάντα στην καρδιά του.»

%kanonaki_2__%

Πολλές φορές μας έλεγε αυτή

την ιστορία ο παππούς, σε μένα και στα άλλα εγγόνια του. Κι όταν ήμουν μικρός έλεγα πως, όταν μεγαλώσω, θα πάω στη Σμύρνη να το βρω αυτό το μουσικό όργανο, το κανονάκι του προπάππου μου. Ακόμα και τώρα κάποιες φορές σκέφτομαι ότι, δεν μπορεί, δεν θα το άφησαν να καταστραφεί και κάποιος σε κάποιο μέρος της Μ. Ασίας θα γεμίζει το σπίτι και τη γειτονιά του με τις μελωδίες του.

Ο παππούς μου εδώ και πολλά χρόνια δεν ζει. Όμως θυμάμαι ακόμα τη φωνή του να μας τραγουδάει κάποια μικρασιάτικα τραγούδια, ακόμα και ένα μικρασιάτικο νανούρισμα θυμάμαι που μου ψιθύριζε για να με κοιμίσει, όταν ήμουν πολύ μικρός:

%kanonaki_nani_3%

«Ύπνε, που παίρνεις τα παιδιά, έλα πάρε και τούτο, μικρό - μικρό σου το 'δωσα, μεγάλο φέρε μου το. Μεγάλο σαν ψηλό βουνό, ίσιο σαν κυπαρίσσι. Κι οι κλώνοι του ν' απλώνονται σ' Ανατολή και Δύση»

Το ίδιο νανούρισμα που τραγουδούσε αργότερα η μητέρα μου

στα μικρότερα αδέρφια μου, το ίδιο νανούρισμα που τραγουδούσε η προγιαγιά μου στον παππού μου και το ίδιο που θα τραγουδήσω και εγώ αργότερα στα δικά μου παιδιά. Γιατί κάποια πράγματα, όσο μικρά ή μεγάλα κι αν είναι, όσο υπάρχουν στο μυαλό μας και στην καρδιά μας, δεν πεθαίνουν ποτέ. Ζουν για πάντα.

Αλέξανδρος Σαββόπουλος